

Primárka MUDr. Alžbeta Lojková-Šeligová – vzácné životné jubileum

Jubilantka je dcérou významného slovenského ženského lekára, profesora MUDr. Michala Šeligu (1881—1945), prednostu Kliniky pôrodnictva a chorôb ženských LFUK v Bratislave a riaditeľa Štátneho ústavu pre vzdelávanie a výcvik pôrodných asistentiek (1925—1945).

Primárka Lojková-Šeligová sa narodila 30. januára 1918 v Trenčíne a od roku 1920 žije trvale v Bratislave. Maturovala v roku 1936 na Dievčenskom reálnom gymnáziu v Bratislave. Promovala na Lekárskej fakulte SU v Bratislave v roku 1941.

Odborné vzdelanie ženskej lekárky získavala spočiatku na Ženskej klinike v Bratislave. Pre rodinný vzťah s prednostom kliniky musela z tohto pracoviska odísť. V období od roku 1942 do roku 1945 pracovala na II. ženskej klinike vo Viedni u profesora Weibla. Po smrti svojho otca pracovala istý čas opäť na klinike. V období od roku 1945 do roku 1947 pôsobila na I. ženskej klinike KU v Prahe u profesora Klausa. Po návrate v roku 1947 pôsobila do roku 1949 na Ženskej klinike LFUK v Bratislave u profesora Štefánika (1898—1989). Titul odbornej lekárky dostala výmerom Ústredného národného výmeru v Bratislave 14.7.1949. Druhú atestáciu získala v roku 1956.

Po špecializácii pracovala ako odborná závodná lekárka v podniku Kablo a Gumon. Súčasne robila poradenskú lekársku v Ústave národného zdravia. Neskôr pracovala na IV. poliklinike na Vajnorskej ulici. V roku 1953 až 1958 bola krajskou odborníčkou starostlivosti o ženy pri ÚNV v Bratislave.

V období od roku 1955 do roku 1965 bola primárkou pôrodnice v Rači. V tomto zariadení bez operačnej sály úspešne absolvovali 10 tisíc pôrodov! Samozrejme ako primárka bola v nepretržitej pohotovosti.

Po skončení činnosti pôrodnice si vydýchla a odišla pracovať späť na IV. polikliniku. Aktívne pôsobila v Červenom kríži a plne sa venovala osvetovej činnosti. Za aktívnu prácu (odborné prednášky a besedy) bola opakovane ocenená a vyznamenaná.

Jubilantka aktívne ovláda cudzie reči (francúzsky, nemecky, anglicky, rusky a maďarsky). Nikdy nemala problémy so štúdiom odbornej literatúry. Na zaslúžený odpočinok odišla v roku 1980. Aj potom však vypomáhala podľa potreby v gynekologickej ambulancii.

Jej manžel bol neurochirurg. Má jedného brata, ktorý pracoval ako zubný lekár a žije trvale v SRN.

Primárka Lojková-Šeligová celý život pokračovala v diele svojho otca. Možno s uznaním konštatovať, že bola vytrvalá, obetavá a úspešná ženská lekárka, väčšinou prvého kontaktu. Svojou odbornosťou udržiavala a prinavracala zdravie našich žien a matiek, ktoré si s vďakou na ňu spomínajú.

Je vernou členkou Gynekologicko-pôrodnickej spoločnosti SLS a aktívne sa zúčastňovala na jej podujatiach. Výbor Spoločnosti vysoko ocenil jej príspevok na realizáciu Pamätnej medaily Univ. prof. MUDr. Michala Šeligu.

Vážená a milá pani primárka,

do mnohých budúcich rokov Vám prajeme dobré zdravie, veľa radosti a spokojnosť zo všetkého, čo sa Vám podarilo dosiahnuť a realizovať. Prajeme Vám, aby ste nikdy neľutovali za tým, čo Vám osud odoprel.

Úprimne Váš
Michal Valent

Primár MUDr. Oldřich Šípek, člen ČGPS h.c., 85-ročný

Jubilant sa narodil dňa 2. apríla 1913 v Nových Hvezdliciach u Bučovic. Ako sám hovorí, ide o dedinu, „ktorá má svoju historickú minulosť“. „Nad našim sedliackym gruntom na kopci sa nachádza kostolík lemovaný tmavozelenými tujami, s vežou, ktorá končí dvojitém pravoslávny křížom. Bol založený v 13. storočí. Jeho apsida je polkruhovitého

tvaru a má nepárny počet arkád. Tzv. vyslepených arkád. Je to doklad panónskej kultúry a kostolík je chránený pamiatkovým úradom. Legendu o živote sv. Cyrila a sv. Metóda zachytáva oltárny obraz. Tadiaľ viedla obchodná cesta z juhu od Egejského mora na sever k Baltu. V neďalekom Archlebove v studni sa našiel obrábací predmet, ktorý nesie stopy gréckej mykénskej kultúry. Táto kultúra bola v rozkvet v rokoch 1500 pr. Kr.“

Jubilant sa rád vracia do rodnej obce a cituje Rabindranata Tagora: „...abych jako vták po dlouhém letu složil své křídla do rodního hnízda“.

Prim. Šípek študoval v Brne a maturoval na prísnom klasickom gymnáziu v roku 1933. Táto škola vtláčala do jeho duše humanitné vzdelanie a vzbudila obdiv k antickej literatúre, gréckym epickým básnikom a mytológii. Najviac si však vážil ich ideálny vzor dokonalosti človeka – byť dobrý a mravný po stránke duševnej a krásny po telesnej stránke (kalokagathia). Medicínu študoval na Lekárskej fakulte Masarykovej Univerzity v Brne. Počas štúdií túžil po ženskom lekárstve alebo po chirurgii. Vzorom sa mu stal profesor Gustáv Müller (1875-1949) svojou svedomitou a poctivosťou. Prof. Müller prišiel do Brna v roku 1925 z Bratislavy, kde bol prvým dekanom a prednostom ženskej kliniky.

Jubilant promoval roku 1939. Pracovať nastúpil na pôrodnicu, ktorá sa počas okupácie menovala *Die Frauenklinik und Landesgebärarstalt in Brünn* (1942). Nemecké vedenie, nemeckí lekári, nemecké sestry. České ženy im nerozumeli a boli šťastné, keď nastúpili českí lekári. Šéfom kliniky bol prof. Rossenbeck, ktorý sa v prvý deň oslobodenia otrávil cyankálom (1945).

Po februári 1948 musel jubilant z kliniky odísť. Nepredĺžili mu asistentúru a tým skončila jeho univerzitná kariéra. Istý čas bol nezamestnaný. Vďaka priateľom dostal miesto na pohraničí v Bohumíne. V banickej nemocnici zriadil a vybavil gynekologicko-pôrodnické oddelenie. Neskôr bol vymenovaný za riaditeľa. V tom čase sa intenzívne venoval gynekologickej depistáži. Stal sa krajským expertom depistážnej akcie ženskej rakoviny. Uverejnil prácu *“Vyhledávání ženské rakoviny v Ostravském kraji”*. (V tom čase boli v celom kraji dva kolposkopy!)

V roku 1955 sa uvoľnilo vedúce miesto v Opave a jubilant dostal dekrét do oblastnej pôrodnice so 120 postelami. Práca sa mu darila a plne ho uspokojovala. Organizoval krajské a celostátné semináre v Hradci nad Moravicí v neogotickom Červenom zámku, ktorý bol zmodernizovaný práve na schôdzkovú činnosť po prvej svetovej vojne. Do zámku kedysi chodili hostia Lichnovských kniežat – Beethoven, Listz a Smetana.

Primár Šípek po rokoch praxe zistil, že najzaslúženejší a najšetrnejší je preventívny úsek starostlivosti o ženy. Okrem realizovania prebiopických vyšetrovacích metód v poradniach sa venoval aj zisťovaniu prediabetických stavov tehotných žien. Veľkú pozornosť venoval vyšetrovaniu ženských prsných žliaz. Túto depistáž robili dvojfázovo. Najskôr ženské sestry vyšetřovali ženy po domácnostiach – to bolo “hru-bé sito”. Potom každú nepravidelnosť, ktorú zistili palpáciou

alebo aspekciou, poslali do mamologickej poradne. Počas 7 rokov robil aj funkciu okresného onkológa.

Svoje pôsobenie v Opave jubilant považuje za najspokojnejšie a s plnou seberealizáciou. Žiaľ, musel ustúpiť inému záujemcovi, ktorý bol dosadený vyššou mocou, pretože bol “politicky kvalifikovaný”.

Po stránke spoločenskej bol jubilant predsedom “Kruhu přátel hudby”. V tomto postavení sa snažil zabezpečovať účasť mladých na hudobných festivaloch – Beethovenových súťažiach. Takto napomáhal rozvoju hudobných talentov. V Opave si založili aj “Slovácky krúžok”. Hrali a spievali si skôr pre seba. Chodievali tiež hrať na poľovnícke plesy v Krnove a Jeseníku.

Po skončení aktívnej služby sa primár Šípek vrátil späť do Brna (1969), po 20 rokoch “vyhnanstva”. Intenzívne sa začal venovať histórii ženského lekárstva. V archívoch fakultnej nemocnice vyhľadal a uverejnil biografie zakladateľov a profesorov, ktorí pôsobili v pôrodnici v Brne. Chodí na koncerty, výstavy, je súčasťou kultúrneho diania v Brne. Píše o významných osobnostiach gynekológie a pôrodnictva. Tejto činnosti sa intenzívne venuje s pochopením a podporou riaditeľa fakultnej pôrodnice dr. Buriana.

Čitatelia časopisu *Praktická gynekológia* mali možnosť si prečítať viaceré články týkajúce sa histórie nášho odboru. Veríme, že jubilant aj v budúcnosti bude našim prispievateľom.

Pracovné a spoločenské angažovanosti primára Šípeka ocenil výbor ČGPS ČLS udelením Čestného členstva.

Vďaka racionálnej životospráve je jubilant v dobrej telesnej a duševnej kondícii. V minulosti sa aktívne venoval jazdecktvu a bol úspešný poľovník.

V krátkej laudácii nemožno opísať všetko, čo jubilant vo svojom plodnom živote dokázal, čomu sa venoval a o čo všetko sa zaujímal.

Vážený pán primár, vzácný priateľ,

ďakujeme Vám za úspešnú spoluprácu a prispievanie do nášho časopisu. Do mnohých budúcich rokov Vám želáme dobré zdravie, aby ste sa intenzívne mohli venovať svojim záľubám – štúdiu histórie, archeológii a písaniu, aby ste sa tešili pohľadom na výtvary výtvarného umenia a mohli sa započúvať do harmónie krásnej hudby. Prajeme Vám, aby Vás nikdy neopustil životný optimizmus a zmysel pre humor. Prajeme Vám splnenie všetkých Vašich plánov a predsavzatí. Prajeme Vám len priateľov a radosť z každodenného života.

Váš obdivovateľ *Michal Valent*

Docent MUDr. Vojtech Kliment - osemdesiatročný

Doc. MUDr. Vojtech Kliment, dnešný jubilant, je významný - v gynekologickej obci dobre známy a v nedávnej minulosti všestranne angažovaný - ženský lekár, dlhoročný člen a čestný člen Č-SGPS Čs. lekárskej spoločnosti J.E. Purkyňu, dlhoročný člen výboru SGPS. Z jeho životopisu vyberáme niekoľko základných faktografických údajov: od r. 1952 do r. 1959 pôsobil ako ve-

duci odborný lekár, zakladateľ a budovateľ II. gynekologicko-pôrodníckej kliniky LFUK a FN na Šulekovej ul. v Bratislave, od r. 1959 až do r. 1989 je primárom a prednostom III. gynekologicko-pôrodníckej kliniky LFUK, NsP Staré mesto na Bezručovej ul. v Bratislave. Od roku 1950 bol vedúci Oddelenia starostlivosti o matku a dieťa na Povereníctve zdravotníctva SR. Neskôr pracoval ako Krajský odborník starostlivosti o ženu Zs. kraja. Po vzniku Ústavu pre ďalšie vzdelávanie SZP (1960) bol vedúcim Katedry ženských sestier. Vykonával funkciu člena Poradného zboru hl. odborníka pre gynekológiu a pôrodníctvo MZd., bol člen skúšobnej komisie pre špecializačnú atestáciu I. a II. v SÚDL, neskôr ILF, člen skúšobnej komisie pre rigorózne skúšky z gynekológie a pôrodníctva pre študentov pediatrického smeru na LFUK, neskôr aj predseda komisie pre záverečné skúšky študentov stomatologického smeru LFUK v Bratislave.

Svojho významného životného jubilea sa docent Kliment dožíva s podlomeným zdravím. Množstvo povinností pri plnení liečebno-preventívnych, pedagogicko-výchovných, vedeckovýskumných a organizačných úloh ho vyčerpalu psychicky i fyzicky.

Narodil sa 19. marca 1918 v Sebedíne pri Banskej Bystrici. Jeho matka tam pôsobila ako učiteľka. V I. svetovej vojne stratil otca a ako 3-mesačný sa dostal do Zvolena, kde vyrastal, navštevoval základnú školu aj gymnázium - maturoval roku 1937. Na LF SU v Bratislave promoval roku 1943. Pracovať začal na Oddelení sérológie Štátneho zdravotného ústavu v Bratislave.

Aktívne sa zúčastnil - ako čatár aspirant - SNP. Pracoval v nemocnici vo Zvolene pod vedením profesora Dlhoša (1910-1994). Okrem práce na oddelení chodil často s poslucháčmi medicíny na front a privádzal ranených až z prvej línie. Po skončení SNP odchádza s poľnou nemocnicou do hôr.

Po skončení II. svetovej vojny demobilizoval a nastúpil pracovať na Ženskú kliniku do Bratislavy na Zochovej ul. R. 1952 nastúpil ako primár na novozaloženú II. gynekologicko-pôrodnícku kliniku LFUK na Šulekovej ul. Ako pracov-

ník Povereníctva zdravotníctva má nehynúcu zásluhu na vzniku tejto kliniky. Aktívne sa podieľal na založení a budovaní kliniky po organizačnej a materiálno-technickej stránke, ale aj z hľadiska jej personálneho obsadenia.

Ako pracovník Povereníctva zdravotníctva sa aktívne podieľal na vytváraní a budovaní gynekologicko-pôrodníckych oddelení na celom Slovensku. Zásluhou jubilanta bola celá organizácia a štruktúra starostlivosti o ženy, matky a novorodencov. Vždy vystupoval proti otváraniu malých "pôrodníčiek" - žiaľ, nie vždy sa mu to darilo. Často rozhodla "vyššia moc".

Koncom roka 1959 odišiel jubilant budovať nové Gynekologicko-pôrodnícke odd. NsP na Bezručovu ul. - v bývalej Sociálnej poisťovne v Bratislave. R. 1962 sa jubilant habilitoval pred Vedeckou radou LFUK v Bratislave prácou na tému "Rehabilitácia a šport ako preventívny a liečebný činiteľ v gynekológii a pôrodníctve" a získal venia docendi. R. 1970 vznikla na Bezručovej ulici III. gynekologicko-pôrodnícka klinika LFUK, ktorá prevzala výučbu študentov medicíny stomatologického smeru.

Jubilant je spolu s profesorom Handzom a ďalšími patrí k zakladateľom telovýchovného lekárstva na Slovensku. Vo vedeckovýskumnej činnosti, v mnohých prednáškach a odborných publikáciách sa doc. Kliment venoval riešeniu otázok rehabilitácie, telesnej výchovy, gymnastiky žien a rodičiek. Tieto otázky sledoval u žien v spojitosti s menštruačným cyklom, pracovným zatažením, inkontinenciou moča, anatómiou ženských rodidiel, s pooperačnými stavmi a klimakteriom. Veľkú pozornosť venoval psychosomatike v gynekológii a pôrodníctve. K tejto tématike organizoval celostátne vedecké konferencie. Jubilant patrí k priekopníkom riešenia týchto otázok v ženskom lekárstve na Slovensku.

V spolupráci s ÚTaRCH v Podunajských Biskupiciach - v úzkom kontakte s profesorom Karolom Viršikom - sledoval problematiku tuberkulózy rodidiel i pľúc, tbc ako príčinu sterility žien, problematiku gravidity a interrupcií, tbc a gravidity, dojčenia po pôrode a podobne. Jubilant bol iniciátorom uvádzania do "života" na Slovensku Zásad plánovaného rodičovstva a výchovy k rodičovstvu. Bol na študijnom pobyte IPPF v Londýne. V minulosti - za nepriaznivých čias - sa nepodarilo založiť na Slovensku Spoločnosť pre plánované rodičovstvo a výchovu k rodičovstvu (vznikla až roku 1990).

Veľmi rozsiahla je prednášková a publikačná činnosť doc. Klimenta. Spomenieme len spoluautorstvo na významnej 5-dielnej učebnici "Gynekológia a pôrodníctvo, ktorá vyšla v Dérerovej zbierke (Osveta Martin). Aktívne vystupovať na mnohých svetových a medzinárodných kongresoch (Hamburg, Londýn, Lipsko, Montreal, Moskva, Paríž, Rím, Tokyo).

Aktivní činnost jubilanta bola po zásluhy ocenená a odmeňovaná: Zaslúžilý lekár, Guothova medaila, Pamätné medaily SLS, Medaila 150. výročia založenia Spoločnosti lekárskeho slowanskej, vyznamenania za účasť v SNP.

Osobne ma s docentom Klimentom viažu dlhoročné priateľské a úprimné vzťahy a trvalé kontakty. Keď som v októbri 1951 ako vedecká pomocná sila nastúpil na Ženskú kliniku na Zochovej ulici, pod jeho vedením som sa zúčastnil na riešení výskumnej úlohy 1. päťročnice "Vplyv gymnastiky na priebeh šestonedelia". Dosiahnuté výsledky boli uverejnené v Čs. Gynek. (1954). Po promócii r. 1953 som ako sekundárny lekár nastúpil na novozaloženú II. gynekologicko-pôrodnú kliniku LFUK. Naša spolupráca pokračovala ďalej. Začiatkom roka 1960 som s jubilantom prešiel na novootvorené Gynekologicko-pôrodné odd. NsP na Bezručovej ulici. Po mojom odchode na LFUK (1963) sme naďalej pokračovali v spolupráci - spoločne sme prednášali i publikovali (napr. Abhängigkeit der Geburten und vorzeitigen Geburten von den Luftmassen (Biologia, 1964), Príspevok k otázke denného rytmu začiatku pôrodov a začiatku predčasných pôrodov (Bratisl. lek. Listy, 1966) a ďalšie).

Docenta Klimenta som si vždy vážil a obdivoval. Bol jedným z mála gynekológov, ktorý mal stále novú invenciu. Vedel predvídať, čo bude aktuálne a potrebné riešiť. Obdivoval som aj jeho ľudské vlastnosti. Vždy bol ochotný pomôcť a poradiť každému, podržať pri pracovných a osobných problémoch.

Nikdy nezdôrazňoval svoje ťažkosti - mlčky sa nad nimi prenášal. V spoločnosti bol obľúbený, vyhľadávaný a mal veľa úprimných priateľov, nielen z radov zdravotníkov. Osobitne si vážil priateľstvo profesora Ponfucha (1915-1989), profesora Dlhoša (1910-1994), profesora Bárdoša (1921-1992), profesora Guensbergera (1912-1987), docenta Holomáňa (1908-1993), primára Hatvanyho (1921-1986), doktora Kindernaia. Zo žijúcich napr. profesora Pogádyho (1924).

Z jubilarových detí sa dali dve na Asklepiovu cestu. Dcéra Daniela je dermatovenerologička a venuje sa alergológii a imunológii, syn Michal pracuje na Katedre gynekológie a pôrodnictva IVZ, je výkonným riaditeľom Slovenskej spoločnosti pre plánované rodičovstvo a výchovu k rodičovstvu a má možnosť realizovať nenaplnené plány svojho otca.

Docent MUDr. Vojtech Kliment bol húževnatý, usilovný, nedosažiteľný v organizačných schopnostiach, nezištný pri odovzdávaní vedomostí a skúseností iným.

Do budúcich rokov prajeme jubilantovi všetko najlepšie. Prajeme mu splnenie všetkých plánov a predsavzatí. Prajeme mu pocit spokojnosti z vykonanej práce a úprimne mu za všetko ďakujeme!

Michal Valent, priatelia a spolupracovníci

Výbor SGPS SLS ocenil udelením Pamätnej medaily Univ. prof. MUDr. Michala Šeligu celoživotné dielo jubilanta.

Prim. MUDr. Vladimír Puchmeltr sedmdesátiletý

18.2.1998 se dožívá MUDr. Vladimír Puchmeltr 70 let. Toto životní jubileum jej zastihlo v tělesné a duševní svěžesti, s životním elánem, který byl a je pro něj vždy typický.

Vladimír Puchmeltr se narodil v dělnické rodině. Svou profesionální cestu začal jako zámečník, stejně jako více jeho vrstevníků z doby německé okupace. Důsledkem své vrozené zvědavosti a píše však toužil po dalším vzdělávání. Jako dospělý dokázal zasednout mezi mladší spolužáky a promovat na Lékařské fakultě Karlovy University v Praze v roce 1957.

Po promoci nastoupil na Gynekologicko-porodnické oddělení NsP v Mostě a tomuto oddělení zůstal věren 17 let.

Přednášel jako externí učitel, úspěšně složil atestace I. a II. stupně. Přestože byl v tuto dobu pověřen funkcí ředitele NsP v Mostě, pracoval i jako starší sekundář gynekologicko-porodnického oddělení. Nabízela se mu možnost uplatnění na dráze organizátorské – jako ředitel se podílel na vybudování nové nemocnice v Mostě. Přesto však MUDr. V. Puchmeltr dal přednost odborné činnosti gynekologicko-porodnické.

V roce 1974 nastoupil do funkce primáře Gynekologicko-porodnického oddělení v Teplicích. V této funkci byl dr.

Puchmeltr svědomitý, pilný, s neucházejícím zájmem o vše nové a pokrokové v oboru. Zvláště jako operatér byl náročný k personálu, ale i sám k sobě, vždy pečoval o odborný růst svých spolupracovníků, publikoval v odborném tisku a i dnes se zúčastňuje odborných konferencí, na nichž diskutuje se svými kolegy s mladickým elánem.

Do roku 1989 pracoval ve výboru ČS GPS. V témže roce byl výborem pověřen uspořádat celostátní konferenci v Teplicích na téma: Gynekologická operativa.

V roce 1995 jako spoluautor získal "Sonkovu cenu" za nejlepší vědeckou práci v ultrazvukové diagnostice.

Ještě i dnes pracuje ve svém oboru a je vždy ochoten předat své zkušenosti všem, kteří je potřebují.

Vážený příteli! My, kteří Tě známe, Ti přejeme k Tvému životnímu jubileu předně pevné zdraví, ať Tě ještě dlouho těší práce v oboru a dobře se Ti žije v kruhu Tvé rodiny i Tvých přátel!

MUDr. J. Kopecký, MUDr. V. Patočková, MUDr. M. Sinkulová, prim. MUDr. P. Osecký (kolegové z Mostu)

Primár MUDr. Emil Zvarík, CSc. (1925—1967)

Dňa 4. septembra 1997 uplynulo 30 rokov, čo našu gynekologickú obec navždy opustil snaživý, úspešný a nádejný ženský lekár Emil Zvarík, kandidád lekárskych vied. Odišiel 42-ročný, v najproduktívnejšom veku, kedy sa od neho veľa očakávalo a pripravoval sa na obhajobu habilitačnej docentskej práce.

Dr. Zvarík sa narodil 7. januára 1925 vo Vrútkach v železniárskej rodine. Maturoval na strednej škole v Martine r. 1944. Aktívne sa zúčastnil SNP so zbraňou v ruke. Z boja ho ku koncu povstania vyradilo zranenie.

Študoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, promoval v roku 1950. Do práce nastúpil v Nitre. V r. 1953 odišiel do Martina ako sekundárny lekár Gynekologicko-pôrodnického oddelenia NsP. Po založení Ústavu pre doškolovanie lekárov (ÚDL) v Prahe sa stal prvým asistentom Gynekologicko-pôrodnickej katedry ÚDL, ktorá mala celoštátnu pôsobnosť a viedol ju profesor Dlhoš, DrSc., (1910—1994).

Po presune Gynekologicko-pôrodnickej katedry – vtedy už SÚDL – v roku 1959 do Trenčína sa dr. Zvarík stal prednostom Gynekologicko-pôrodnického odd. NsP v Martine. Pri všetkom zatažení liečebno-preventívnou starostlivosťou o ženy, matky a novorodencov, primár Zvarík intenzívne pokračoval v začatej vedecko-výskumnej činnosti. Vytrvalo študoval, publikoval, prednášal a na študijných cestách spoznával zahraničné pracoviská. Vedecky úspešne rástol a 12. mája 1965 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu na LFUK v Bratislave na tému *Prevenencia pôrodného krvácania*. Práca bola uverejnená knižne v Háľkovej zbierke Vydavateľstva Osveta v Martine.

V tomto období vznikla v Martine pobočka LFUK v Bratislave a začala sa činnosť Gynekologicko-pôrodnickej kliniky

LFUK v Martine. Prim. Zvarík by po úspešnej habilitácii bol mohol získať miesto jej prednostu. V období založenia kliniky tam pôsobil prof. MUDr. Anton Pontuch, CSc., (1915—1989).

Vedecká aktivita, prednášková a publikačná činnosť primára Zvaríka bola o to úctihodnejšia, že ju robil pri všetkom zatažení s vedením oddelenia aj napriek začínajúcim zdravotným ťažkostiam. Zákerné choroby podlamovali jeho zdravie. Začalo to komplikovane prebiehajúcim zápalom pečene, ktorý oslabil chlapský organizmus. Potom sa pridala nefrolitiáza, pre ktorú mu museli odstrániť obličku. Na jar 1967 mu zistili malignóm v pľúcach. V pooperačnom období embolizácia definitívne odvolala primára Zvaríka, CSc., z radov živých.

Na poslednej rozlúčke sa v hojnom počte zúčastnili zdravotnícki pracovníci, vďačné pacientky a mnohí občania. Posledná rozlúčka svedčila o veľkej obľúbenosti a popularite primára Zvaríka.

Primár Zvarík bol erudovaný, dobrý odborník, obetavý lekár a korektný priateľ. V spoločnosti bol obľúbený a vyhľadávaný pre svoje pozitívne ľudské vlastnosti, zmysel pre humor a bol aj obdivovaný spevák. Úzko bol zrastený s divadelným a hereckým prostredím cez svoju manželku a brata Františka, člena činohry SND. Prim. Zvarík mal rád umenie, prírodu a vari nadovšetko mal rád život.

Predčasná smrť v mladom veku prerušila nádejnú a perspektívnu odbornú cestu primára Zvaríka. Nesplnené ostali jeho plány — na pracovnom stole ostali ležať neodprednášané a neopublikované vedecko-odborné práce a námety.

Svojou húževnatosťou, túžbou po poznaní, svojimi ľudskými vlastnosťami a lekáorskými kvalitami bol a je aj po odchode vzorom pre mladšiu i staršiu generáciu zdravotníkov – lekárov a SZP.

Po 30. rokoch venujeme primárovi MUDr. Emilovi Zvaríkovi, CSc., túto spomienku.

Michal Valent